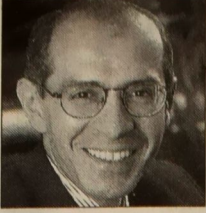

Hukuk ve bazı şeyler

HASAN BÜLENT
KAHRAMAN

Gösterimde olan filmler arasında en çok ilgi çekenlerin konuları olmasa da mesajları aynı: cemaat, aile, sadakat ve ihanet.

Gözü Tamamen Kapalı da İç Çamaşırı da aile fikrine çarpıcı göndermelerle yüklü. Gene tam da şu sıralarda İngiltere'de Lordlar Kamarası'nın verdiği bir karar aile meselesini bambaşka bir açıdan ele almayı, hiç değilse tartışmayı zorunluluk haline getirdi.

Filmlerin tanımladığı aile kavramı çok açık. Bir kadın ve bir erkek birbirine evlilik bağıyla bağlıdır. Aralarındaki en önemli ilişki cinselliktir. Sadakat bu kurumun ayakta durması için en zorunlu koşuldur. Filmler bu aileyi yüceltedursun, Kamara'nın verdiği son karar her şeyi allak bullak etmeye yetti. Kararın çerçevelediği aile hiç de filmlerdekine benzemiyor. Her şeyden önce çiftlerden birisi kadın öteki erkek değil. İkisi de erkek. Yirmi beş yıl birlikte yaşamışlar. İki kişiden birisi felç geçirmiş ve ötekinin kendisine dokuz yıl aralıksız bakmasından sonra da ölmüş. Oturdıkları ev sahibi ölenin üstüne yapılmış kira sözleşmesinin batıl olduğunu söyleyerek geride kalanın çıkmasını istemiş. O da, ölenin eşi olduğu ve hakkın kendisine devredilmesi gerektiği iddiasıyla mahkemeye başvurmuş. Mahkeme talebi reddetmiş. Fakat, Lordlar Kamarası, üçe iki çoğunlukta, eşlik durumunun teşekkül etmemiş olmasına rağmen bu beraberliğin 'aile' olarak kabul edilmesi gerektiğini karara bağlamış. İngiltere'de kıyamet kopuyor.

Nedeni şu: Aile, hukukun hemen tüm alanlarında özel şartlar meydana getiren bir kavram. Oluşumu da işte yukarıda sayılan gelenek ilkeleri doğrultusunda gerçekleşiyor. Fakat, onların arasında en önemlisi, eşlik durumu. Bu olmadan da aile bağının oluşacağını, üstelik de eşcinseller arasında bu hükümün geçerlilik kazanacağını karara bağlanmasıyla sistemin bütünüyle çökeceğinden korkuluyor. Çökmese bile, göçmenlik, miras, velayet gibi hususlarda önemli zorlamalarla karşı karşıya kalınacağı açık.

Bütün bunlara karşın verilen karar bir hukuk dersi niteliğinde. Çünkü, bu karar şu beş temel hukuk ilkesini kabul anlamına geliyor. 1. Hukuk, bireysel hak taleplerinin belli bir yoğunlaşmadan sonra toplumsallaştırılmasıdır. 2. Geleneğe dayalı ahlak anlayışından, ötekinin, aykırının, sıra dışı olanın kabulünü öngerektiren etik anlayışına geçiştir. 3. Toplumun kaotik ve kutuplaşmacı bir yapıdan çıkarılması, uzlaştırılmasıdır. 4. Toplumsal alanın özel alandan, toplumsal iyinin bireysel iyiden hareketle kurulmasıdır. 5. Hayatın hukuka göre düzenlenmesini öngören 'üstünlüğü olan hukuk'tan, hukukun hayata göre düzenlenmesini kabul eden 'hukuk devleti'ne geçiştir.

Günümüz dünyası bir kültür devrimine tanık oluyor. Bu devrim kuramsal ve önceden tanımlanmış esaslara bağlı değil. Yaşamın deviniminden türüyor. Değişen anlayışların bütünü. Alternatif hayat kavramı bugün varabileceği sınırlara gelip dayanmış durumda:

Eşcinseller arasında evlilikler, yapay dölleme, taşıyıcı annelik, organ nakilleri, kopyalama... yeni bir hukuk anlayışını dayatmaktadır. Bu hukuk, belli bir etik tartışmanın yapılması ve çerçevenin oluşturulmasıdır. Toplumlar elbette belli kesimleriyle bu olup bitene karşı çıkıyor. Ama, hukuku ruhuyla özümsemiş toplumlar, yeni kararlar alırken, toplumun tutucu kesimlerinin taleplerini, geleneğin zorlamasını değil, geleceğin çağrısını önemsiyorlar.

Yok canım, başsavcının konuşmasını eleştirdiğimi nereden çıkarıyorsunuz?